

Motion till riksdagen

1987/88:Ub505

av Maja Bäckström och Hans Pettersson i
Helsingborg (s)

om stöd till personer med stamningsbesvär

Stamning är ett av våra osynliga handikapp. Det är ett handikapp som inte märks annat än vid konversation. Det är stammarna mycket medvetna om, och det förvärrar deras bekymmer. Själva stamningen är bara toppen på ett isberg av skuld känslor, rädsla och mindrevärdeskomplex. Många stammare är skickliga att dölja sitt handikapp och lider i det tysta. De undviker svåra situationer och väljer t.ex. bort yrken som kräver mycket muntliga kontakter.

Eftersom utvecklingen visar att det är möjligt att lära sig behärska stamningen är det oerhört viktigt att barnet tidigt får extra stöd med sin språkutveckling.

Man beräknar att 0,7 % av den vuxna befolkningen stammar, dvs. drygt 40 000 personer i Sverige. 95 % av all stamning börjar redan vid 3–7 års ålder och är betydligt vanligare hos barn än hos vuxna. Stammande barn utgör 3–4 % av befolkningen. Stamning minskar alltså ofta med åren och försvinner ibland helt. Orsaken till stamning är inte känd.

Barn med kommunikationsstörningar drabbas hårt under sin uppväxt genom att omgivningen inte förstår sig på deras svårigheter, och detta stör utvecklingen i stort. Stamning ger dåligt självförtroende och kan därigenom leda till anpassningssvårigheter i förskola/skola och som vuxen i samhället. Stamning i förskoleålder är ett mycket allvarligt handikapp som kräver stor förståelse, rätt uppmärksamhet och behandling från föräldrar, specialister och förskolepersonal. Barn som behöver särskild stimulans och träning bör få hjälp i tidig förskoleålder för att utvecklas optimalt från kommunikationssynpunkt.

Det är av stor vikt att alla barn som behöver inleda terapikontakt i tidig ålder får behandlas av logoped så länge det är motiverat. För barn som stammar är det synnerligen angeläget med kontinuitet i behandlingsarbetet. Det är viktigt att logopeden gör en bedömning av såväl barnets sätt att stamma på som föräldrarnas reaktioner. Logopedens åtgärd består oftast av stöd och handledning till föräldrar och förskolepersonal, ibland i kombination med direkt terapi med det berörda barnet. Stamningsbehandling bedrivs efter olika metoder. Målet är att göra stamningen mindre ansträngande och störande för att underlätta kommunikationen. Barnet som stammar måste känna ett psykologiskt stöd, och självkänslan måste stärkas för att tolerera omgivningens reaktioner. Mot denna bakgrund vill man när det gäller barn

om möjligt förebygga att stamning uppkommer eller där så redan skett bryta det mönster i barnets situation som kan tänkas underhålla stamningen. De indirekta behandlingsinsatserna är därför mycket viktiga (föräldrar, förskolepersonal, lärare, klasskamrater etc.).

I skolan är det oftast specialläraren eller talpedagogen som skall utgöra det extra stödet för stammarna. Det är av största vikt att det i utbildningen och fortbildningen för dessa yrkeskategorier ingår en gedigen kunskap om barnets språkutveckling och försenad eller avvikande språk- och läsutveckling.

Eftersom stammare finns i alla åldrar är det för handikappgruppen stammare också av största vikt att de oftast vattentäta skott mellan socialstyrelsen och skolöverstyrelsen bryts för att inleda ett gagnarikt samarbete. Riktig och saklig information till föräldrar, förskolan och allmänheten är därför a och o. Viktigt är också att t. ex. den personal som faller under socialstyrelsens tillsynsområde med en specialutbildning kan tjänstgöra i skolorna. Likaså är det oerhört viktigt att fenomenet stamning tidigt observeras inom den förebyggande barnavården.

Adekvat behandling leder mestadels inte till att stamningar försvinner helt, men väl till att de flesta "vågar gå ut och stamma". Att få bort rädslan för att stamma gör underverk för individens självkänsla och integritet.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen hos regeringen begär åtgärder hos berörda myndigheter så att stamningsproblemen tas upp i grundutbildningen och fortbildningen för logopedier, talpedagoger och speciallärare.

Stockholm den 13 januari 1988

Maja Bäckström (s)

Hans Pettersson (s)
i Helsingborg